

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 – 2020

Probă scrisă
Limba și literatura română

Testul 26

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

40 de puncte

Citește următorul text:

Pășind înainte, merse, merse și iar merse în drumul zmeului mijlociu, până dete d-o apă și mai mare, peste care trecea un pod de argint. N-apucase să se oprească, când buzduganul vâjâi ca vântul. Deodată-l prinse din zbor și-l azvârli înapoi cale de trei conace, iar dânsul se piti sub pod ca și întâia oară. D-abia-ncepea să se odihnească și s-auzi huietul zmeului, care venea și venea ca un nor verzui. Când să treacă podul, calul se poticni cu amândouă picioarele și sforăind se trase-ndărăt, că-i mirosise a om de pe tărâmul ălălalt. Zmeul se turbură și-i zise:*

— *Hii! Cal de zmeu, de paraleu! Ce sai și-ndărăt te dai? De cine ți-e frică, că mie nu-mi e de nimeni, afară numai de Țugunea, feciorul moale-al mătușii; și doar nu i-o fi adus p-aicea cioara osciorul și vântul perișorul!*

— *Ba am venit eu, ca un viteaz ce sunt! răspunse voinicul, ieșind de sub pod și întrebându-l:*

— *Cum vrei să ne măsurăm? În săbii să ne tăiem ori luptă să ne luptăm?*

— *Mie totuna-mi face, că ș-una ș-alta-mi place!*

— *În luptă, că e mai dreaptă, de la Dumnezeu lăsată!*

Descălicând zmeul, se luară la luptă voinicească, smâcindu-se-n dreapta și-n stânga, în sus și-n jos, înainte și-napoi, de ziceai ce-i asta. Și tot așa se luptară, se luptară, zi de vară până-n seară.

Pe la sfințitul soarelui, zmeul se prefăcuse-n flacăra albă, iar viteazul în flacăra albastră, dar se luptau întruna. Puiul de corb – crau, crau, crau – se întorcea spre noapte și le trecu pe deasupra capetelor. Atunci zmeul:

— *Corbule, corbule, adu nițel seu în unghișoară și-n gușă nițic-apșoară, cu seul s-atingi, cu apa să stingi, a flacăra-albastră, că ți-oi da să mănânci un stârv cu cărnuri dulci!*

Iar Țugunea și el:

— *Corbule, corbule, adu nițel seu în unghișoară și-n gușă nițic-apșoară, cu seul s-atingi, cu apa să stingi, a flacăra albă, că ți-oi da să mănânci două stârvuri și mai dulci!*

Corbul ca o săgeată zbură acasă și – fără să mai întrebe ce e mai mult, unul ori doi – luă seu și apă, și se-ntoarse zicând pe drum: crau, crau, crau! Doar n-o fi păcat ca, după ce am săturat pe tata și pe mama, să mai satur pe unchi și pe mătușă, pe veri și pe verișoare!

Când s-apropie, se lăsă-n jos, pică seul și apa peste flacăra albă, care se potoli și se stinse, iar viteazul aduse pe zmeu de mijloc, îl trânti cu putere de-l îngropă-n pământ până la brâu, apoi scoase paloșul de-i luă capul și lui, și calului, le dete corbului și apucă drumul înainte.

Țugunea, feciorul mătușii, basm cules de G. Dem Teodorescu

*conac – (înv.) măsură de lungime de aproximativ două poște

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *azvârli*, *putere*. **4 puncte**
2. Menționează rolul semnului exclamării din secvența: *Hii! Cal de zmeu*. **4 puncte**
3. Scrie patru termeni din familia lexicală a cuvântului *nor*. **4 puncte**
4. Transcrie două cuvinte care conțin diftong din secvența: *Pe la sfințitul soarelui, zmeul se prefăcuse-n flacăra albă, iar viteazul în flacăra albastră, dar se luptau întruna*. **4 puncte**
5. Numește două moduri de expunere identificate în text. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, o trăsătură a corbului, așa cum reiese din text. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la specia literară *basn populară* a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi patru trăsături ale basmului popular;
- să prezinți detaliat două trăsături ale basmului popular, valorificând fragmentul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul minim de cuvinte.

Citește următorul text:

Corbul este cea mai mare specie de corvide din lume, având distribuție totală în Europa, Asia și America de Nord. În Groenlanda, această specie este răspândită numai în jumătatea de sud și de est a insulei, respectiv în habitate de tundră. Corbul este o specie ce nu are preferințe de habitat, putând fi întâlnită pretutindeni, ajungând și la altitudini de până la 2500 de metri. Cuibărește în habitate de păduri de foioase sau de conifere, deplasându-se pentru hrană chiar și la distanțe de peste 40 de kilometri de la cuib. Masculul și femela au același penaj de culoare neagră pe tot corpul, diferența fiind doar la dimensiune, femela fiind mai mică. [...] Durata maximă de viață atinsă în captivitate este de 44 de ani, iar în sălbăticie este de 17-18 ani.

Atât în Europa, cât și în celelalte zone de distribuție, specia este sedentară, rămânând în teritoriile de cuibărit pe tot parcursul anului. Cu toate acestea, corbul efectuează deplasări în iarnă, de obicei altitudinale, coborând în zone de câmpie atunci când zonele montane sunt acoperite de zăpadă și când temperaturile sunt foarte scăzute. Specia cuibărește solitar, de regulă perechea monogamă ocupând teritorii cu suprafețe mari de peste 40 de kilometri pătrați. Cuibul este asemănător cu al altor specii de corvide, însă are dimensiuni mai mari. Perioada de cuibărit se desfășoară între lunile februarie și mai, în funcție de intensitatea iernii, dar cel mai adesea începe în luna martie, odată cu topirea zăpezilor. Puii sunt îngrijiți de ambii părinți până când aceștia învață să zboare. Adesea, corbii solitari se adună în stoluri acolo unde există hrană din abundență. Specia este omnivoră, hrănindu-se cu insecte, amfibieni, mamifere mici, păsări, reptile, preferând chiar și insectele ce se hrănesc din stârvuri.

Corb, *corvus corax*, www.pasaridinromania.sor.ro

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - vârsta maximă a corbului, în condiții de sălbăticie;
 - dimensiunea teritoriului ocupat de o pereche monogamă de corbi. **4 puncte**
- Scrie sursa și titlul articolului din care a fost preluat fragmentul dat. **4 puncte**
- Menționează felul și cazul adjectivelor pronominale subliniate în textul dat. **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *Adesea corbii solitari se adună în stoluri acolo unde există hrană din abundență.* **4 puncte**
- Transcrie, din fraza următoare, propoziția principală și propoziția subordonată, precizând felul acesteia: *Specia este omnivoră, hrănindu-se cu insecte, amfibieni, mamifere mici, păsări, reptile, preferând chiar și insectele ce se hrănesc din stârvuri.* **4 puncte**
- Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată subiectivă, introdusă prin conjuncția subordonatoare *că*. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută în luna mai. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 puncte; coerența textului – 2 puncte; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 3 puncte; așezarea corectă a textului în pagină – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).